

DIÓ (*JUGLANS REGIA*) AGROERDÉSZETI RENDSZEREKBE

Milyen tudásra van szükségem dió vagy dió faanyag termesztéséhez Belgiumban?

MIT ÉS MIÉRT

Miért éppen diófák?

A diót (*Juglans regia*) Európa szerte termesztik. Ezeket a fákat magas piaci értéken tartják számon. A tápanyagban gazdag dió és a jó minőségű fája nagyra értékelt és ennek megfelelően a piaci kereslet is nagy iránta.

A dél-európai és az EU mediterrán országok a vezetők az európai piacon, míg az USA és Kína a legfontosabb globális szereplők. A kereskedelmi célú diótermesztés még mindig ritka Flandriában és majdnem az összes diófélét importálják. Ez rengeteg lehetőséget nyit meg a régióban termelt dió számára.

Mióta a flamand kormány elkezdte támogatni az agroerdészetet 2011-ben, azóta nő az érdeklődés a dió agroerdészeti rendszerekben történő termesztése iránt. Ezek a nagyméretű fák tökéletesen beleillenek az agroerdészet kereteibe, nem utolsósorban azért, mert a nyílt lombkoronájuk a késői levélmegjelenés és a korai levélvesztés következtében kevésbé verseng a fényért más haszonnövényekkel.

Emellett a dió levelei gazdagok tápanyagokban és hamar elbomlanak, ezzel is felgyorsítva a tápanyag körforgását.

Fiatl diófák soros művelési rendszere Buxus bokrokkal a sorok között (Flandria, Belgium), Inagro

Termő virágok, fiatal gyümölcsök; hímivarú barka szétszórja a pollenjeit Inagro

HOGYAN KEZELJÜK A KIHÍVÁST

A megfelelő fa a megfelelő helyen

Hosszútávú beruházás (50 év vagy még több) a diófákat fatermesztés céljára ültetni, de a dió megfelelő ápolás és kedvező körülmények között már a 7. évben elkezdi teremni.

A *Juglans regia* előnyben részesíti a napos termőhelyet és a jó vízelvezetésű, mély (60-80 cm) talajokat, melyek szervesanyagban gazdagok. Ilyen körülmények között viszonylag gyorsan nőnek, elérve a 18-30 m magasságot és a 12-18 méteres lombkorona szélességet.

A gyökerei érzékenyek az oxigénhiányra, ami nedves körülmények között léphet fel. Az optimális pH értéke 6 vagy magasabb, habár 5-6 pH érték mellett is jól növekszik.

A tavaszi fagyok károsíthatják a virágait és a hajtásait, ezért a fagy sújtotta területeken a későn virágzó fajtákat részesítik előnyben.

A diófák egylaki növények porzós és termős virággal, melyek különböző időben fejlődnek ki, korlátozva ezzel az ön-beporzást (előbbieket tömegével találhatók a barkán áprilisban/májusban, utóbbiak picik és az ágak végén általában később jelennek meg). Így a különböző fajták ültetése növeli a szél által történő beporzás esélyét és ezzel a termékenységet. Habár a fajszelekció a fák céljától függ: vagy magas minőségű fa termelés (ahol általában e célra szelektált fajokat használnak) vagy gyümölcsstermesztés.

Ezt a projektet az Európai Unió Horizont 2020 kutatási és innovációs programja finanszírozta a 727872 számú támogatási megállapodás alapján

Kulcsszavak: szántóföldi agroerdészet, dió, termelékenység; biodiverzitás; fa gondozás; fajok.

eurafagroforestry.eu/afinet

LÉNYEGI MONDANIVALÓ

- A dió termése és fája magas piaci értéket képviselő, keresett termékek
- A korona tulajdonságai, a levelek megjelenésének és lehullásának ideje kifejezetten alkalmassá teszi az agroerdészeti rendszerekben történő növénytermesztésre
- A levelek jó avart képeznek, mely felgyorsítja a tápanyag körforgást
- A betegségek okozta problémák (dió mész, levélfoltosság) könnyen megelőzhetők a megfelelő fajtaválasztással.

Juglans regia fajtái rengetegen vannak és mindenféle alakban és színben megtalálhatók
Inagro

TOVÁBBI INFORMÁCIÓ

Crawford, M. 2016. How to grow your own nuts. Choosing, cultivating and harvesting nuts in your garden. Green Books, Cambridge, UK, 320p.

Oosterbaan, A. 2015. Walnoot+. Een boom voor iedereen. BoekenGilde, Netherlands, 88p.

Lisätietoa (hollandiksi) jalopähkinäpuiden käytöstä agrometsätaloudessa <https://www.agroforestryvlaanderen.be/NL/Kennisloket/Boomspecifiekeinfo/tabid/9776/language/nl-BE/Default.aspx>

Eurooppalaisen AGROFORWARD -projektin puitteissa on kirjoitettu infolehtisiä jalopähkinäpuiden käytöstä agrometsätaloudessa (englanniksi, 16. Grazing sheep under walnut trees; 33. Walnut and cherry trees with cereals in Greece). Nämä löytyvät osoitteesta <https://www.agforward.eu/index.php/en/Innovation-leaflets.html>

WILLEM VAN COLEN

Ieperseweg 87, 8800 Roeselare, Belgia

willem.vancolen@inagro.be

Content editor: Maria Rosa Mosquera-Losada (USC)

FEBRUARY 2019

ELŐNYÖK ÉS HÁTRÁNYOK

A legtöbbet kihozni az agroerdészeti rendszerből

Dió termés vagy faanyag? Ez az a kérdés, amit legelőször meg kell válaszolni. Ez a döntés meg fogja határozni a gazda összes többi döntését.

Ültetés

A fák közti javasolt távolság az agroerdészeti rendszerekben 10 és 20 m között váltakozik, attól függően, hogy mi a célja a fák ültetésének és a kombinált termesztésnek. Flandriában többnyire gyepgazdálkodással vagy szántóföldi növényekkel társítják. A szántóföldi agroerdészeti rendszerekben az alacsonyabb sűrűséget részesítik előnyben és a téli gabonák termesztése tekinthető megfelelőnek a korai termésük következtében.

Az ültetés késő november és kora március között történik. Nedves körülmények között egy beporzó fa nem lehet messzebb, mint 50 m ha maximális diótermést szeretnénk. Szerves trágya és/vagy mulcs hozzáadása a lombkorona alatti területhez segíthet a megerősödésben és a növekedésben.

Fajok

Flandriában a *Juglans regia* a legjobb faj a diótermesztéshez. Rengeteg fajta van, amiből választani lehet, mindegyiknek saját specifikus jellemzői vannak. Figyelembe véve Flandria nedves éghajlatát, a betegségekkel szembeni ellenállóképesség prioritást élvez. A mérsékelt agroerdészeti rendszereknél a késői levélmegjelenésű fajokat is előnyben részesítik. Például a Broadview és Buccaneer két gyakran használt önmegtermékenyítő faj, de széles a választható fajták listája. A *Juglans nigra* x *J. regia* hibrideket előnyben részesítik, ha jó minőségű faanyagra van szükség.

Ez a szórólap az AFINET projekt részeként jött létre. Míg szerző a rendelkezésre álló legjobb információkat dolgozta fel, sem a szerző, sem az EU semmilyen esetben nem vállal felelősséget a jelentéssel összefüggésben közvetlenül vagy közvetve keletkezett veszteségért, kárért vagy sérülésért.